

Prázdniny bezpečně s ombudsmanem

Odpovíme na nejčastější otázky spojené s letními prázdninami. Informace jsou určeny především mladistvým a mladým dospělým.

Letáky ombudsmana najdete na ochrance.cz v části [Nevím si rady se svou životní situací](#).

Obsah

Ukončení studia	2	Cesty do zahraničí	6
Končím se studiem. Co udělat?	2	Které doklady potřebuji pro cestu	
Kdo platí zdravotní pojištění?	2	do zahraničí?	6
Úrazy	2	Potřebuji mezinárodní řidičák?	6
Dávejte na sebe pozor a zbytečně		Stačí mi veřejné zdravotní pojištění?	6
neriskujte.	2	Kryje smluvní (komerční) cestovní pojištění	
Brigády	3	všechna rizika?	7
Mohu si zařídit prázdninovou brigádu?	3	Mám problémy na letišti (zpožděný	
Letní brigáda – platí se daň z výplaty?	3	či zrušený let, nepustili mě do letadla).	7
Sezónní brigádníci neplatí místní poplatek		Jaká pravidla platí v českých směnárnách? ...	7
z pobytu	3	Co když chci vzít na zahraniční dovolenou	
Prázdniny v Česku	4	psa nebo kočku?	8
Místní poplatek z pobytu se platí		Pobyt v zahraničí	8
až po 18. narozeninách.	4	Kdo mi pomůže při zásadních potížích	
Co když rodiče nemají peníze na letní tábor? 4		v zahraničí?	8
Jdete na prázdniny domů, ale rodiče nemají		Pomůže mi někdo ve sporu se zahraničními	
peníze ani na jídlo. Co teď?	4	podnikateli?	8
Potřebujete na tábor potvrzení		Musím znát místní předpisy?	8
o bezinfekčnosti?	5		
Kde se v Česku může stanovat a rozdělávat			
oheň (grilovat)?	5		
Co hrozí za znečištění veřejného prostranství			
nebo zničení turistické značky?	5		

Ukončení studia

Končím se studiem. Co udělat?

Pokud jste skončili povinnou školní docházku (devět školních roků), víte, že po **prázdninách** už nebudete ve studiu pokračovat, a **nenastoupili jste do práce, zaevidujte se na úřadu práce**. Tam si s Vámi popovídají, aby se dozvěděli víc o Vašich pracovních plánech a pomohli Vám najít vhodnou práci.

Pokud se na úřadu práce **nezaevidujete**, musíte si nejpozději po prázdninách sami **platit zdravotní pojištění** (podrobnosti níže). Pojistné na sociální zabezpečení řešit nemusíte.

V evidenci úřadu práce můžete jít na tzv. **rekvalifikaci** a rychleji získat dovednosti a zkušenosti v oboru, který Vás zajímá. Pokud stojíte o rekvalifikaci, zeptejte se na podmínky pracovníků úřadu práce v místě bydliště a podejte písemnou žádost. Nevadí, že Vám ještě nebylo 18 let.

Kdo platí zdravotní pojištění?

Pokud po základní škole bez přerušení pokračujete studiem na střední nebo po střední na vysoké škole, **platí za Vás stát** pojistné na zdravotní pojištění **po celou dobu studia, nejdéle do dne 26. narozenin (výjimkou je prezenční forma doktorského studia)**.

Když studium **ukončíte po základní nebo střední škole**, stát za vás platí pojištění **do konce letních prázdnin**. **Za absolventa vysoké školy** platí stát pojištění ještě celý **kalendářní měsíc** následující po měsíci, ve kterém jste řádně ukončili studium.

Stát za Vás bude platit pojištění i **po dosažení 26 let**, pokud pokračujete **v prezenční formě doktorského studia (titul Ph.D.)**, pokud nejste zaměstnaný/á a nepodnikáte, nejdéle však do měsíce, ve kterém ukončíte studium.

Pokud pak **nenastoupíte do zaměstnání** nebo **nezačnete podnikat**, a **nezaevidujete se na úřadu práce**, musíte si pojištění platit **sami**. Za evidované uchazeče o zaměstnání platí pojistné **stát**.

Měsíční pojistné je aktuálně **2 808 Kč**. Když nezaplatíte, každý den Vám roste dluh na pojistném a penále.

O každé změně **informujte co nejrychleji svou zdravotní pojišťovnu**.

Úrazy

Dávejte na sebe pozor a zbytečně neriskujte.

[Česká asociace paraplegiků – CZEPA](#) v rámci svého preventivního programu [BanalFatal!](#) připravila **video o prevenci úrazů páteře a míchy**, které by měl vidět každý, kdo chce sportovat bezpečně.

Na Youtube najdete [trailer](#) i celé [video](#).

Brigády

Mohu si zařídit prázdninovou brigádu?

Obecně platí, že pracovat můžete po 15. narozeninách, pokud jste ukončil/a povinnou školní docházku (devět školních roků). **Přijímat peníze** (při prodeji zmrzliny nebo při práci v restauraci) ale můžete pouze, pokud máte uzavřenou dohodu o hmotné odpovědnosti, kterou lze uzavřít až **od 18 let**.

K uzavření pracovní smlouvy (dohody) **nepotřebujete souhlas rodičů**. Denně nesmíte pracovat déle než **8 hodin** a po 4 a půl hodinách musíte mít přestávku 30 minut. Měl/a byste pracovat **v denních směnách**. **Přesčasy** jsou mladistvým zakázány. Kdybyste měl/a mít pracovní smlouvu, půjdete na vstupní **lékařskou prohlídku**, kterou si budete muset zaplatit (bývá to 200 až 500 Kč). Když Vás vezmou, proplatí Vám ji. Kvůli brigádě na dohodu (o provedení práce nebo pracovní činnosti) lékařskou prohlídku nepotřebujete.

Nově od roku 2025 můžete v období letních prázdnin **pracovat už od 14 let**. Dokonce, i když jste prozatím neukončili povinnou školní docházku. K uzavření pracovní smlouvy ale budete potřebovat souhlas rodičů. Můžete dělat pouze lehké práce (např. táborový vedoucí, pomoc v obchodě či restauraci, roznos letáků apod.). Můžete pracovat maximálně **7 hodin denně** (35 hodin týdně). Nesmíte ale pracovat v noci. Před zahájením práce Vás musí zaměstnavatel vždy poslat na lékařskou prohlídku.

Letní brigáda – platí se daň z výplaty?

Chystáte se poprvé na brigádu? Zaměstnavatel Vám dá podepsat tzv. **růžový papír** (prohlášení poplatníka, které se dá použít vždy jen u jednoho zaměstnavatele). Díky němu zaměstnavatel při výpočtu daně z příjmů (zálohy) hned uplatní Vaši základní slevu na dani až 2 570 Kč měsíčně. **Z běžné výplaty z letní brigády tedy díky slevě daň nejspíš platit nebudete**. A i kdyby ano, odvedl by ji za Vás zaměstnavatel. V takovém případě můžete po skončení roku podat daňové přiznání a uplatnit celou roční slevu na poplatníka ve výši až 30 840 Kč.

I pokud si budete přes léto přivydělávat na brigádě, **Vaši rodiče nepřijdou o daňové zvýhodnění na dítě**.

Další užitečné informace najdete v naší příručce [Daň z příjmů](#).

Sezónní brigádníci neplatí místní poplatek z pobytu.

Každá obec může zavést místní poplatek z pobytu za krátkodobé ubytování nepřesahující 60 dnů. Může to být **až 50 Kč za každý den**, první den pobytu se nepočítá. Ubytovatel poplatek vybere od ubytovaných a vyplatí ho obci.

Tento poplatek **neplatíte**, pokud jste **jako sezónní brigádníci** přijeli pomáhat například v zemědělství nebo turistickém ruchu. Ubytovateli to musíte doložit, třeba pracovní smlouvou nebo potvrzením zaměstnavatele.

Sezónními brigádníky nejsou pracovníci ve stavebnictví, protože za sezónní práci se považuje práce závislá na střídání ročních období.

Prázdniny v Česku

Místní poplatek z pobytu se platí až po 18. narozeninách.

Každá obec může zavést místní poplatek z pobytu za krátkodobé ubytování nepřesahující 60 dnů. Může to být **až 50 Kč za každý den**, první den pobytu se nepočítá. Ubytovatel poplatek vybere od ubytovaných a vyplatí ho obci.

Pokud Vám ještě nebylo 18, máte výhodu. Když s partou kamarádů vyrazíte do kempu nebo na pronajatou chatu, **neplatíte** poplatek z pobytu. Nezapomeňte si přibalit občanku nebo jiný doklad totožnosti. Ubytovatel ho bude chtít vidět.

Co když rodiče nemají peníze na letní tábor?

Rodiče mohou požádat o mimořádnou okamžitou pomoc (dávka pomoci v hmotné nouzi). Nejprve ale zjistěte, jestli na tábor nepřispívá Vaše zdravotní pojišťovna nebo obec (město), kde bydlíte.

Žádost o mimořádnou okamžitou pomoc musíte podat na předepsaném **formuláři** u úřadu práce v místě trvalého pobytu. Uveďte **konkrétní letní tábor**, na jehož úhradu dávku žádáte.

Podrobnosti najdete v letáku [Mimořádná okamžitá pomoc pro nezaopatřené děti](#).

Jdete na prázdniny domů, ale rodiče nemají peníze ani na jídlo. Co teď?

Pokud jdete na prázdniny domů z dětského domova nebo jiného zařízení pro děti, a rodiče nemají dost peněz na jídlo a další životní potřeby, **mohou požádat o mimořádnou okamžitou pomoc**. Žádost je třeba podat na **předepsaném formuláři u úřadu práce** v místě trvalého pobytu.

Pokud úřad práce dávku přizná, dostanou rodiče částku **životního minima dítěte** (2 480 Kč pro dítě do 6 let, 3 050 Kč pro dítě od 6 do 15 let a 3 490 Kč pro dítě od 15 do 18 let).

Od této částky může úřad práce **odečíst přídavek na dítě** (830 Kč pro dítě do 6 let, 970 Kč pro dítě od 6 do 15 let a 1 080 Kč pro dítě od 15 do 18 let). Po dobu Vašeho pobytu v zařízení se přídavek vyplácí zařízení. Pokud o Vás však rodiče pečují celý měsíc, náleží rodičům. Pokud zařízení přídavek na dítě nevyplatí rodičům samo, mohou o to požádat.

Když nebudete u rodičů celý měsíc, dostanou rodiče **jen poměrnou část** mimořádné okamžité pomoci podle počtu dnů, kdy jste byli doma.

Podrobnosti najdete v letáku [Mimořádná okamžitá pomoc pro nezaopatřené děti](#)

Potřebujete na tábor potvrzení o bezinfekčnosti?

Potřebujete **prohlášení některého z rodičů** (zákonných zástupců), které nesmí být starší než jeden den, a **posudek od lékaře**.

V **prohlášení** rodiče uvádí, že dítě **nemá příznaky infekčního onemocnění**, v posledních 14 dnech **nebylo v kontaktu** s infekčně nemocným nebo podezřelým z nákazy a nebyla mu, ani nikomu z domácnosti, nařízena **karanténa**. Pokud bylo dítě v posledních 14 dnech v **zahraníčí**, musejí to rodiče napsat.

Lékařský posudek o zdravotní způsobilosti vydá Váš lékař (případně jiný pediatr). Přestože tento posudek platí 2 roky, doporučuje se mít posudek vydaný v aktuálním roce.

Kde se v Česku může stanovat a rozdělávat oheň (grilovat)?

Zákony zakazují stanovat a rozdělávat oheň v chráněných územích, jako jsou např. [chráněné krajinné oblasti](#) (mimo vyhrazená místa). O výjimku ze zákazu můžete požádat orgán ochrany přírody (zeptejte se na obecním úřadu). Prostudujte si také **návštěvní řád** místa, kam se chcete vypravit.

Ani mimo chráněná území nemusí být snadné stanovat. Stanování, bivakování či rozdělávání ohně může omezit každá **obec** ve své obecně závazné vyhlášce, a to na celém svém území (třeba i v okolí vodních nádrží). Rozděláním ohně se myslí i **grilování**.

Pokud **porušíte zákaz** stanování, bivakování či rozdělávání ohně, můžete dostat **pokutu**.

Po povoleném přenocování po sobě každopádně uklidíte, jinak také riskujete pokutu.

Zákaz tábořit (stanovat) podle ombudsmana neporušíte pouhým přenocováním bez zbudování přístřešku (bivakováním či „spaním pod širákem“). Více v Evidenci stanovisek ochránce na [eso.ochrance.cz](#) (případ sp. zn. [5528/2019/VOP](#)).

Pokud plánujete **grilovat** nebo pořádat **hlučnější akci ve městě**, zvažte, co na to sousedé.

Více v letácích [Sousedské spory](#) a [Hluk](#).

Co hrozí za znečištění veřejného prostranství nebo zničení turistické značky?

V celé České republice platí **zákaz znečištění** veřejného prostranství, veřejně přístupných objektů nebo veřejně prospěšných zařízení a povinnost uklidit po sobě veřejné prostranství. Proto musíte udržovat čistotu v knihovnách, muzeích, budovách nádraží a zastávek, ale i na rozhlednách a koupalištích. Jinak spácháte přestupek, za který můžete dostat **pokutu** až 20 000 Kč.

Také musíte **dodržovat provozní instrukce a řády** rekreačních a turistických míst a nesmíte **úmyslně zničit**, poškodit, znečistit nebo neoprávněně odstranit nebo zakrýt **turistickou značku** nebo jiné orientační označení. Za porušení těchto povinností Vám hrozí **pokuta**.

Cesty do zahraničí

Které doklady potřebuji pro cestu do zahraničí?

Na cesty mimo EU a schengenský prostor (+ Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island a Norsko) budete až na [výjimky](#) potřebovat pas. Zjistěte si, jakou **minimální dobu platnosti** cestovního pasu vyžaduje cizí stát (často 6 měsíců ode dne vstupu nebo vycestování z území cizího státu), zda potřebujete **vízum** a ověřte **další podmínky** vstupu. Kontakty na cizí velvyslanectví najdete na webu Ministerstva zahraničních věcí www.mzv.cz.

Jak rychle a za kolik Vám udělají pas?

do 24 hodin pracovního dne		do 5 dnů		do 30 dnů	
děti do 15 let	ostatní	děti do 15 let	ostatní	děti do 15 let	ostatní
2 000 Kč	6 000 Kč	1 000 Kč	3 000 Kč	100 Kč	600 Kč

[Podrobnosti](#) najdete na webu Ministerstva vnitra www.mvcr.cz v sekci *Služby pro veřejnost – Osobní doklady – Cestovní doklady*.

Potřebuji mezinárodní řidičák?

V **schengenském prostoru** (EU, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island, Norsko) Vám stačí běžný (platný) řidičský průkaz vydaný v České republice.

Pokud budete řídit **jinde**, požádejte u obecního úřadu obce s rozšířenou působností o **mezinárodní řidičský průkaz**. Vydává se zpravidla na počkání a stojí 50 Kč. Budete ho pak předkládat společně s českým řidičským průkazem.

Stačí mi veřejné zdravotní pojištění?

S **českým zdravotním pojištěním** (modrá kartička, EHIC) máte **na cestách po Evropské unii** nárok na stejnou zdravotní péči jako tamní obyvatelé. Vaše česká zdravotní pojišťovna pak poskytnutou zdravotní péči proplatí místnímu zdravotnickému zařízení. Totéž platí pro cesty do Švýcarska, Norska, na Island a do Lichtenštejnska.

V **některých státech** si ale i pojištění pacienti platí část zdravotní péče sami (**spoluúčast**). Výše spoluúčasti je různá, proto je dobré zjistit, co se v dané zemi bude (nebude) hradit z veřejného zdravotního pojištění. K tomu Vám pomohou informace na webu **Kanceláře zdravotního pojištění** www.kancelarzp.cz → [Pobyt mimo ČR \(turisté, studenti, vyslaní pracovníci\)](#) nebo také v sekci *Pro pojištěnce* → *Práva a nároky v zahraničí* → [Zdravotní pojištění a péče v zahraničí](#) nebo [Životní situace, nároky a kontakty v jednotlivých státech](#).

Veřejné zdravotní pojištění také pravděpodobně nepokryje **převoz zpět** do ČR.

Srovnání s komerčním cestovním pojištěním najdete přehledně [zde](#) (na www.kancelarzp.cz v sekci *Pro pojištěnce – Práva a nároky v zahraničí – Zdravotní pojištění a péče v zahraničí – Cestovní pojištění*).

Kryje smluvní (komerční) cestovní pojištění všechna rizika?

Ne. Cestovní pojištění se většinou nevztahuje na péči o **chronická onemocnění** nebo při zhoršení dlouhodobých zdravotních obtíží. Většinou dopadá jen na nemoci, které se poprvé projeví při zahraničním pobytu.

Velice často nepokrývá ani péči spojenou s **těhotenstvím** a porodem a poporodní péči.

Před uzavřením smlouvy si proto důkladně zkontrolujte podmínky pojištění.

Mám problémy na letišti (zpožděný či zrušený let, nepustili mě do letadla).

Odlétáte z letiště na území EU, Norska, Islandu, Švýcarska či Lichtenštejnska nebo let provozuje dopravce s licencí některé z těchto zemí? Pokud let zruší, je zpožděný přes dvě hodiny nebo Vám odeprou nástup na palubu, máte **právo na náhradu a pomoc** podle [nařízení EU č. 261/2004](#). Dopravce Vás s těmito právy písemně seznámí.

Pokud to neudělá nebo Vám tato práva odepře, můžete upozornit dohledový organ: **Úřad pro civilní letectví** (www.caa.cz) v případě odletů z ČR a letů ze zemí mimo EU do ČR provozovaných dopravci z EU. Spor s tuzemským dopravcem můžete **mimosoudně vyřešit** u **České obchodní inspekce** (na www.coi.cz v sekci Pro spotřebitele).

[Kontakty na dohledové orgány dalších zemí](#) najdete na europa.eu v části *Život a podnikání v EU – Můj život v EU - Cestování - Práva cestujících - Práva cestujících v letecké dopravě*. V případě dopravců z jiného členského státu EU, Norska a Islandu Vám pomůže také [Evropské spotřebitelské centrum](#).

Jaká pravidla platí v českých směnárnách?

Běžte jen do označené směnárny a před směnou se podívejte na její **kurzovní lístek**. Peníze Vám nesmějí vyměnit v horším směnném kurzu, než mají na lístku. Pokud neměníte mince či šeky, **nesmějí Vám účtovat poplatky**.

O směně dostanete **doklad**. Pokud se směnou nebudete spokojeni, **můžete do 3 hodin odstoupit** od směny do 1 000 EUR tam, kde jste směnu provedli. Lhůta běží pouze během provozní doby směnárny.

Po odstoupení si buď vzájemně vrátíte peníze, nebo Vám směnárna může doplatit částku podle [kurzu](#), který pro předchozí den vyhlásila **Česká národní banka** (www.cnb.cz v sekci *Finanční trhy*).

Pokud směnárna odstoupení odmítne nebo Vám nevrátí peníze, můžete upozornit **Českou národní banku**. Směnárně může uložit pokutu, ale nerozhodne místo soudu (nemůže směnárně uložit zaplatit Vám určitou částku). Jako spotřebitel však můžete o rozhodnutí sporu požádat **finančního arbitra** (www.finarbitr.cz).

Co když chci vzít na zahraniční dovolenou psa nebo kočku?

Na cestu **do jiného členského státu EU** musí být zvíře **označeno mikročipem**. **Tetování** stačí, pokud je jasně čitelné a bylo provedeno prokazatelně před 3. červencem 2011. Také si u veterináře vyřídíte **pas** pro své zvíře. Pokud nejste majitelem zvířete, musíte od něj mít písemné **zmocnění**. Pokud cestujete se štěnětem či kotětem, pamatujte na **očkování proti vzteklině**, protože cestovat můžete až 21 dní po očkování. Informace o případných výjimkách Vám poskytne veterinář. Omezení se může týkat i počtu zvířat, která s Vámi cestují. [Podrobnosti](#) najdete na webu Státní veterinární správy www.svscr.cz v sekci *Zvířata – Cestování se zvířaty v zájmovém chovu*.

Na cestu do některých zemí (např. Irsko, Malta či Finsko) musíte **psa nechat odčervit** speciálním přípravkem 120 až 24 hodin před vstupem na území těchto států. Odčervení veterinář potvrdí v pase zvířete.

Pokud pojedete **mimo území EU**, zjistěte si dovozní podmínky na zastupitelském úřadu dané země, případně u veterinární autority. [Podrobnosti](#) najdete také na webu Státní veterinární správy www.svscr.cz v sekci *Zvířata – Cestování se zvířaty v zájmovém chovu*.

Na stejném místě najdete také [podrobnosti](#) k **cestování psů a koček z EU do ČR**.

Pobyt v zahraničí

Kdo mi pomůže při zásadních potížích v zahraničí?

Když se v zahraničí dostanete do potíží, většinou Vám pomůže **zastupitelský úřad** ([adresář](#) na www.mzv.cz). Například Vám vydá cestovní průkaz, když přijdete o doklady. V případě nehody nebo nemoci pomůže s návratem a informuje příbuzné. Poskytne Vám také jiné důležité informace (kontakty na lékaře, advokáta, tlumočníka nebo veterináře).

Pomůže mi někdo ve sporu se zahraničními podnikateli?

Evropské spotřebitelské centrum Vám pomůže při problémech s podnikatelem (cestovní kancelář, hotelem, prodejcem) z jiné členské země EU, Norska a Islandu, například s kvalitou ubytování, reklamací zboží, nebo při objednání zájezdu přes zahraniční cestovní kancelář. Více na <https://evropskyspotrebitel.cz>.

Musím znát místní předpisy?

I v zahraničí mohou některá pravidla stanovit **obce** svými vyhláškami. Na místě se proto pokuste zjistit, jaká jsou pravidla např. **konzumace alkoholu na veřejnosti, volného pobíhání psů, výjimky z doby nočního klidu, buskingu** (pouliční umění), atd.

Ještě před cestou si ověřte podmínky pro **držení zbraní**. V zahraničí totiž mohou být zakázané **nože**, které jsou u nás běžné, a mohli byste dostat pokutu.